

Klimat- och näringslivsdepartementet
Klimatenheten

Er referens
KN2024/00062

Diarienummer
Utr 2024/4
Datum
2024-03-05

Naturvårdsverkets Förslag till författningsändringar för att införa ett utsläppshandelssystem mm, samt Analys av opt-in av ytterligare sektorer (KN2024/00062)

Naturvårdsverket redovisar dels ett *Förslag på författningsändringar för att införa ett utsläppshandelssystem för utsläpp från vägtransporter och byggnader samt vissa andra utsläpp (ETS 2)*, dels en kompletterande promemoria med *Analys av opt-in av ytterligare sektorer*.

Trafikanalys har inga invändningar mot Naturvårdsverkets *Förslag om författningsändringar* respektive *Analys av opt-in*.

Som Naturvårdsverket skriver har utsläppshandelsdirektivet till största delen genomförts i svensk rätt genom utsläppshandelslagen och utsläppshandelsförordningen, där huvuddelen av regleringen finns i utsläppshandelsförordningen.¹ Många av bestämmelserna i den nu gällande utsläppshandelslagen är relevanta också för de verksamheter som kommer att omfattas av ETS 2.

Trafikanalys ser koldioxidutsläppen från transporter inom ETS 2 som internaliserade

Naturvårdsverket har i tidigare analyser framfört att ett införande av ETS 2 har flera positiva effekter. ETS 2 utgör ett viktigt komplement till befintlig mix av styrmedel på EU-nivå och de nationella styrmedel som bidrar till att öka omställningstrycket i berörda sektorer. Både på europeisk och nationell nivå finns det långsiktiga positiva effekter av utvidgad och harmoniserad prissättning. Trafikanalys instämmer i denna bedömning. Trafikanalys bedömer att koldioxidutsläpp från den trafik som ingår i fungerande utsläppshandelssystem är internaliserade. Detta innebär att ett införande av ETS 2 kommer att innebära en mer effektiv prissättning av trafikens utsläpp.

Naturvårdsverket visar också att det finns administrativa fördelar med att tidigt inkludera fler sektorer ("tidig opt-in"). Trafikanalys instämmer i det och vill komplettera med att det även finns ekonomiska fördelar genom att marknaden blir större och mer likvid vilket är positivt för handeln med utsläppsrätterna.

¹ Regeringens proposition 2020/21:27. Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter. s. 51

Trafikanalys ser fördelar med förtydliganden av fordon och sektorer

I avsnitt 4.3.2. i sitt *Förslag* tar Naturvårdsverket upp betydelsen av definitioner av fordonstyper vid bestämning av vilka sektorer som omfattas. Naturvårdsverket pekar på att svensk lag saknar en definition av begreppet "jordbruksfordon". Sverige har inte heller en formellt beslutad definition av "arbetsmaskiner" (Naturvårdsverkets *Förslag* s 44).

Som statistikmyndighet menar Trafikanalys att dessa definitioner kan underlätta kategorisering av fordon till olika sektorer och därigenom tydliggöra fordons- och utsläppsstatistik. Första steget är dock att skapa ett register för dessa fordon. Transportstyrelsen fick 2021 i uppdrag att utreda förutsättningarna för införande av ett register för arbetsmaskiner och en slutsats var att ett nytt register för arbetsmaskiner förbättrar möjligheten till uppföljning av utsläpp av växthusgaser. Dock pågår ett teknikskifte inom Transportstyrelsen, vilket medför att ett register inte bedöms kunna utvecklas förrän 2027.²

I väntan på ett register har Trafikanalys nyligen analyserat vad som finns om arbetsfordon i tillgängliga källor och register. Den bästa källan idag är den så kallade Arbetsmaskinsmodellen som 2016 innehöll 86 olika maskintyper. Av dessa stod 9 maskintyper för 80 procent av alla utsläpp från arbetsmaskiner år 2020.³

Tydlig konsekvensanalys

Trafikanalys ser positivt på Naturvårdsverkets analys av konsekvenserna. Trafikanalys instämmer i Naturvårdsverkets bedömning att kostnaden för utsläppsrätter kommer att överföras till slutanvändarna av de bränslen som omfattas av systemet, det vill säga konsumenterna av varor och tjänster som använder bränslena.

Naturvårdsverket skriver att EU:s analys baseras på ett pris på ca 45 EUR/ton koldioxid. Idag ligger priset på 65 EUR/ton och Naturvårdsverket hänvisar till en analys gjord i Tyskland där priset bedöms kunna stiga till 200 EUR/ton. Detta kan komma att innebära höga kostnader för slutkonsumenterna. Här finns dock möjlighet för medlemsstater att från den sociala klimatfonden söka medfinansiering för åtgärder som syftar till att begränsa dessa effekter.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mattias Viklund efter föredragning av Björn Olsson på avdelningen för styrmedels- och omvärldsanalys (STOA). Avdelningschef Gunnar Eriksson har också deltagit i ärendets beredning.

Mattias Viklund
Generaldirektör

² Transportstyrelsen, [Starka skäl till nytt register för arbetsmaskiner - Transportstyrelsen](#), pressmeddelande 2022-09-30

³ [Arbetsmaskiner – hur syns de i fordonsstatistiken? \(trafa.se\)](#)